

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 4. In quibus itaque in specie juris ordine non servato Judex procedere possit ad dicta crimina notoria punienda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

vel instrumentum publicum & authenticum in judicio productum; vel per sententiam definitivam condemnatoriam ad pœnam, vel criminis declaratoriam, quæ transit in rem judicatam, utpote quibus, quia jam in causa conclusum, nihil opponi potest; quin & per sententiam interlocutoriam, latam cum cognitione causæ, quæ in rem judicatam transit; ut cum Abb. in *c. cum olim. de V. S. à n. 3.* Fagn. in *c. vestra. à n. 71.* Masc. *de prob. concl. 1106. à n. 9.* quos citat Wiestn. *b. s. n. 3.* Ad quam notorietatem juris reducitur notorietas præsumptionis fundatæ in circumstantiis, ex quibus jus ita aliquid præsumit, ut id haberi velit pro veritate, & ex ea perinde, ut ex alia probatione plena ad sententiam procedi possit. Aliud est notorium notorietate facti, quod gestum palam in oculis hominum, puta, coram majore parte populi, vicinæ, parochiæ, collegii alteriusve communitatis, ita tamen, ut non requiratur, gestum esse coram totius populi existentis in aliquo loco. puta, civitatis majore parte; sed major pars intelligatur respectu vicinæ, parochiæ, collegii, communitatis; ut Sanch. *L. 6. consil. mor. c. 3. du. 3.* Abb. in *cit. c. vestra. n. 16.* Reiffenst. *b. t. n. 251.* Quin nec requiri semper majorem partem communitatis, si hæc valde ampla, ut tenere videtur Sanch. *l. c.* contrarium tenentibus Abb. *l. c.* Fagn. *l. c. n. 88.* quos citat Reiffenst. *n. 250.* dicens ridiculum esse, dicere, non sufficere ad constituendum notorium, quod gestum coram centum, dum communitas constat 300. hominibus. Num vero requiratur totius communitatis præsentia, dum hæc exigua est: v. g. constat decem; an vero sufficiat major ejus pars; v. g. sex præsentis, non est extra controversiam; posterius sentiunt Abb. *l. c.* Sylv. *v. notorium. q. 4.* Navar. *c. 27. n. 55.* quos citat & sequitur Reiffenst. *n. 249.* ex earatione, quod decem constituunt populum. Arg. *c. unie. 10. q. 3.* & quod per majorem partem populi totus populus designetur. *L. aliud. ff. de reg. jur. & consequenter, quod coram majore parte talis communitatis sit, censetur fieri coram omnibus. Idem sentire videtur Pith. ad tit. de excom. n. 114.* dum inquit: Si percussio fiat coram tot oculatis testibus, ut vel toti communitati, quæ saltem decem personas habet, vel majore ejus parte, saltem coram sex, nota sit; & mox subdit: quare etiam si Petrus percussit Clericum coram tribus aut quatuor, (intellige, personis talis communitatis constantis decem) ut in judicio probari possit, non tamen propterea censetur notorium evidentiæ facti. Porro notorium facti aliud est facti permanentis, quod constanter omnium oculis exhibetur; v. g. incarcerationio Clerici, qui in carcere publico omnium oculis patente continuo detinetur. Aliud facti transeuntis, seu momentanei, quod in conspectu totius vel majoris partis populi commissum; v. g. homicidium in foro, blasphemia coram pluribus audientibus prolata; quæ, si sæpius coram iis iterata, dicitur notoria notorietate facti interpolati: ita Sylv. *l. c. n. 2.* Abb. *l. c. n. 15.* Fagn. *l. c. à n. 78.*

Quæst. 3. Quæ requirantur, ut Index non servato juris, seu processus judicialis ordine contra crimina notoria procedat.

I. Esp. Requiritur primò, ut factum notorium sit non tantum quod ad substantiam, seu existentiam, sed etiam in ratione delicti; v. g. ut constet, num homicidium factum ex dolo vel cul-

pa, cum fieri potuerit ad sui defensionem, servato moderamine inculpatae tntelæ; quia, si de hoc non constaret, posset adhuc excusatione vel tergiversatione celari; ita Clar. *pract. crim. §. fin. q. 9. n. 3.* Farin. *pr. crim. q. 21. num. 49.* Haun. *l. c. n. 30.* Passerin. *tribun. regul. q. 10. n. 5.* apud Wiestn. *n. 6.* iis inharentem juxta *c. tria nos. de cobabu. cler. cum mul.*

2. Secundo, ut de ipsa notorietate Judici constet, quod fieri potest duobus modis; uno, si dictum commissum in præsentia Judicis pro tribunali fedentis, aut aliis in exercitio jurisdictionis existentis, præsentis & intuentis majore parte populi; ut Specul. *tit. de notor. crim. §. 8. n. 12.* Salycet. in *L. ea quidem. c. de accusat. n. 41.* Gomez. *L. 3. var. c. 1. n. 48.* Passer. *l. c. n. 6.* Altero (dum sermo est de notorietate facti) si testes, saltem duo omni exceptione majores, jurati, & parte citata judicialiter examinati de delicti existentia, & simul notorietate ex proprio sensu deponant; Wiestn. *num. 7.* citatis Specul. *l. c. n. 17.* Masc. *l. c. concl. 1105.* Fagn. *n. 105.* vel, si sermo sit de notorietate juris, per authenticum extractum, aut attestationem judicialem. His itaque compertis, Index ad judiciarii ordinis observantiam non constringitur, juxta clarostextus *c. ad nostram. de jurejur. c. super eo. de test. cog. can. prohibentur. §. his omnibus. 2. q. 1. can. Lotharius. ead. caus. §. 9.* ex ea ratione, quod ordo ille juris introductus ad veritatem indagandam & deprehendendam; adeoque dum ea notoria est, observatio illius non sit necessaria.

3. Tertiò requiritur, ut constito Judici de notorietate, is quoque de ea pronunciet, non quidem seorsim, sed in ipsa sententia, in qua, si illius mentionem non faciat, ea totusque processus sit nullus; Barbof. *de potest. Episc. alleg. 106. n. 18.* Tambur. *de jure Abb. Tom. 3. d. 7. q. 2. n. 19.* Reiffenst. *b. t. num. 264.*

Quæst. 4. In quibus itaque in specie juris ordine non servato Index procedere possit ad dicta crimina notoria puniendâ.

I. Esp. Primò, ut opus non sit accusatore aut denunciatore, juxta *c. evidentia. h. t. & c. manifesta. 2. q. 1.* sed Index possit sine accusatore ex officio procedere ad ferendam contra notorium delinquentem sententiam,

2. Secundo, ut multò minùs opus sit libello; Gomez. *l. c. n. 42.* Farin. *l. c. n. 65.* Scaccia *de Judic. c. 79. num. 8.* Wiestn. *b. t. n. 9.* Arg. *clém. sape. 2. v. hoc autem. de V. S.* dum ibi dicitur, quod libellus ad summarium processum non requiratur, & consequenter multò minùs ad procedendum contra crimina notoria, quippe quæ, ne quidem summarium ordinem judicii requirunt.

3. Tertiò, ut neque opus sit citatione, saltem ubi delictum ita notorium est, ut nulla egeat probatione notorietatis, constetque evidenter, reo nullam excusationem, defensionemve, quâ delicti gravitas aliquo modo extenuetur, competere; Haunol. *l. c. n. 33.* Passerin. *l. c. n. 11.* Wiestn. *n. 10.*

4. Quarto, ut non requiratur productio, & examen testium ad probandum crimen, ut patet ex terminis, cum constito evidenter aliunde de veritate, ii frustra producantur; quamvis constito de veritate criminis, quia quandoque non satis adhuc constat de notorietate, ad eam probandam, adhibendi sunt testes, Reiffenst. *b. t. n. 256.*

5. Quintò,

5. Quinto, ut non requiratur sententia condemnatoria ad pœnam; sed sufficiat, ut Bossi *iii. quomodo proced. in crim. not. n. 16.* Passer. *l. c. n. 12.* & alii apud Wiestn. & Reiffent. *n. 259.* loco illius præceptum Judicis pœnam reo dictantis, multoque minus requiratur, ut sententia hæc proferatur in scriptis cum aliis juris solemnitatibus; Gl. *in c. fin. de sent. & re jud. in 6. v. illustrium.* & *ibidem Franc. n. 6. limit. 9.* Innoc. *in c. ex parte. il. 1. de V. S. n. 1.* Farin. *l. c. q. 21. n. 115.* Gomez. *l. c. n. 45.* Reiffent. *h. r. n. 258.* Requirit tamen sententiam declaratoriam notorietatis delicti, (intellige, etiam si nulla adsit sententia condemnatoria ad pœnam, dum reus negat, delictum esse notorium, docent Passer. *l. c. Covar. in c. Alma, p. 1. §. 2. n. 2.* Farin. *l. c. n. 116.* Clar. *§. fin. q. 9. n. 8.* apud Wiestn. *l. c.* quin & Clar. *ibid.* Fagn. *in cit. c. vestra n. 96.* apud Reiffent. *n. 259.* asserunt, quod, quidquid sit de jure, consuetudine observari, etiam in notoriis ferri sententiam, quod de sententia condemnatoria intelligere videntur.

6. Sexto, effectus notorii est, quod in notoriis non admittatur recusatio Judicis tanquam suspecti. *C. proposuit, de appell. si pœna pro delicto, jure vel statuto aut consuetudine determinata est; secus, si indeterminata, seu arbitrio Judicis relicta; cum in ejus arbitrio commissis sæpe rationabiliter possit esse suspectus, ne inordinato affectu ductus pronunciet pœnam æquo graviorem, ac illa possit reculari.* Wiestn. *n. 12.*

7. Septimo, quod non concedatur appellatio, (intellige, ab intimatione seu dictatione pœnæ à Judice facta) sed ea non obstante, Judex procedere possit ad executionem pœnæ. *C. cum sit. §. fin. c. pervenit, c. consuluit. c. proposuit, de appell.* eò, quod in notoriis Judicis pronuntiatio juris sit potius executio, quam sententia; Specul. *l. c. §. 8. n. 15.* Clarus *l. c. q. 74. n. 2.* Gomez. *n. 47.* Reiffent. *num. 260.* Wiestn. *n. 12.* quod tamen ipsum limitandum est ita, ut appellatio locus esset ad pronuntiationem Judicis, si in ea non fieret expressa mentio notorietatis, item à sententia declaratoria notorietatis criminis, dum essent, quæ eam tollerent aut obfuscarent; v. g. dum confessus crimen confessionem suam in appellatione diceret erroneam, non spontaneam, sed metu extortam, uti & si appellatione interposita, Judex, ad quem inhibuisset, ne Judex, à quo procederet ad executionem, recurrere potest pro executionis intimatæ revocatione ad Judicem, ad quem fundamentum hujus limitationis est, quod, ut ait Papa *cit. c. consuluit, de appell.* multa dicuntur notoria, quæ non sunt. Unde etiam cum Salycet. *in L. ea, qua. c. de accus. num. 93.* Fagn. *in c. vestra de cobab. Cler. cum mulier. n. 102.* & Claro *l. c. q. 9. n. 5.* aliique passim monent Judices, ne delicta temerè asserant notoria, honestiusque acturos, si, quantumcunque delictum videatur notorium, super ejus tamen notorietate quam plurimorum commode possunt, testium depositiones recipiant, & citatione monitioneque omissa, non facile ad condemnationem, executionemque procedant, ne se periculo statutz pœnæ depositionis ab officio exponant, si de notorio nequeant docere; ita Wiestn. *h. r. n. 14.*

Quæst. 5. Quando nam & quotupliciter dicatur quis deprehensus in flagrante, & num contra eum procedi possit, non servato juris ordine.

Resp. Ad primum: In flagrante deprehensus dicitur delinquens, si in actu ipso deli-

Re. P. Lemr. Jur. Can. Lib. V.

cti, v. g. actualis fornicationis, furti &c. deprehenditur; idque vel ab ipso Judice extra judicium, aut exercitium jurisdictionis; cum v. g. monitus, Titium tali die & loco delictum committere, assumptis secum testibus, illuc accedit, & deprehendit illum in actu delicti; vel sedens pro tribunali, aut aliàs jurisdictionem exercens, adstantibus aliis, ipse cum aliis evidenter advertit, ab aliquo committi crimen; v. g. testem in judicio falsum deponere, Advocatum prævaricari; vel alium audit blasphemantem! vel denique ab ipsis ministris justitiæ, aliisve deprehensus, statim ad Judicem ducitur.

2. Resp. Ad secundum: Contra talem quoque procedi posse non servato, saltem in omnibus, juris ordine, habet communis, ut ait Reiffent. *h. r. num. 268.* eò quod, ut Gl. *in c. cum non ab homine. de judic. v. deprehensus;* in flagrante deprehensus æquiparetur delinquenti notorio, quamvis non in omnibus; dum non pati modo in memoratis tribus casibus procedi queat, sicuti in delicto notorio, nimirum nullo ex iis, quæ alias in ordine juris circa eum servari debent, servatò; nam licet, dum in oculis ipsis Judicis versantis in exercitio jurisdictionis, & præsentia plurimum circumstantium opus non sit accusatione aut denunciatione; neque productione & examine testium, aliave probatione vel termini ad se defendendum assignatione, neque etiam condemnatione per sententiam propriè talem prolatam cum aliis solemnitatibus juris, sed pœna imponi possit per simplex decretum vel præceptum. Quod idem dicendum videtur de secundo; eò quod talis Judicis, etiam extra judicium versantis, & ab eo ad hoc assumptorum testium ocularis inspectio actu delinquentis circa aliud eorum examen inducat probationem criminis evidentem, & sufficientem ad causæ decisionem; procedendumque ad pœnæ inflictionem, ut Specul. *l. c. n. 12.* Salycet. *n. 91.* Farin. *q. 21. n. 158.* Gomez. *l. c. c. 1. num. 48.* apud Wiestner. *num. 16.* His non obstante, quod, ut Idem ait, nimirum, quod, si in hoc casu deprehensus seu reus neget delictum, aut illud in conspectu judicis commissum, punitionem non præcitantam; sed recipiendas delicti probationes; cum non appareat, qualiter reus verosimiliter, aut etiam rationabiliter id negare possit. Unde potius tali negatione tanquam frivola contempta sine ulteriore probatione ad punitionem delicti progredi posse videtur. Nihilominus quoad tertium, dum delinquens non à Judice, sed à ministris justitiæ, aliisque deprehensus, ductus ad Judicem est, recipiendi sunt testes super delicto, & apprehensione in flagrante, examinandusque ipse reus; & si delictum simpliciter sine ulla excusatione, & defensione fateatur, pœna ei secundum facti & personæ qualitatem decernenda; si verò defensionem aliquam adferat, quæ pœnam excludat vel diminuatur, v. g. quod ad sui defensionem occiderit alium, quod rem subriperit in compensationem crediti, quod alià viâ consequi non potuerit, terminus ad exceptionis suæ probationem ei prorogandus. Si denique nihil ad sui defensionem asserat, sed purè delictum negat, repetendi sunt testes, & siquidem ab eis convictus plene, deveniendum ad pœnam infligendam. Ita fere Wiestner. *n. 17.* de cætero, ut idem *n. 18.* an in flagrante deprehenso, postquam delictum extra, vel in tortura confessus, aut de eò legitime convictus, pœna infligi possit, sine prævia sententia controvertunt, Abb. affirmante hoc ipsum. *Glof. in L. §. Crus fustium, v. ead. ff. de his, qui infam. notant.* & Covar. *in c. alma mater. de sent. excom. in 6. p. 1. §. 1. n. 9.* sic in plerisque locis